

GENEL TANITIM

Bir yanında İzmir Körfezi'nin mavisi, diğer yanında Çatalkaya'nın çam ormanlarının yer aldığı Narlıdere, hem doğayla iç içe, hem de kentin tam kalbinde bir yaşam sunuyor. İzmir merkezine yaklaşık 10-15 kilometre uzaklıkta olan Narlıdere, yaklaşık 62 bin nüfusuyla denizle ormanın buluştuğu çok özel bir ilçe olarak konumlanıyor. Milli Mücadele'nin kahramanlık nişanesi olan Şehitliği ve asırlık cemeviyle bu topraklar, hoşgörünün ve aidiyetin kenti olarak biliniyor. Yüzölçümünün, yüzde 20'sinin yerleşim alanı, yüzde 10'unun tarım arazisi, yüzde 70'inin ise ormanlık olduğu Narlıdere, 63 kilometrelik bir alanda 11 mahalleye ev sahipliği yapıyor. Gençler, aileler ve yaş almış büyüklerimizin dengeli bir nüfusla bir arada olduğu Narlıdere'de, büyüklük açısından dünyanın sayılı huzur evleri arasında yer alan Narlıdere Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi de yer alıyor.

TARİHÇE:

İzmir tarihinden ayrı düşünemeyeceğimiz Narlıdere'nin, ilk yerleşimi ile ilgili sağlıklı bilgiler bulunamamakla birlikte, bölgenin Hitit Yazıtları'na göre M.Ö. 2000'lerde Luvilerin egemenliği altında olduğu bilinmektedir. Daha sonra sırasıyla Lidyalılar, Persler, Büyük İskender'in M.Ö. 332'de Batı Anadolu'yu ele geçirmesiyle kısa bir dönem Makedonya Krallığı, Bergama Krallığı ve M.Ö. 133-M.S. 395 arası Romalılar egemenlik sürmüştür. Romalılar tarafından Luvi dilinde "su geçidi, boğaz" anlamına gelen "AKHİLLEON" adıyla anılan bölge Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla Bizans egemenliğine geçmiştir.

M.S. 440 yılında Hun, 665 yılında ise Arap akınları İzmir'in Türk ve Müslümanlar ile tanışmasını sağlar. 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra, Türk boylarının Batı Anadolu'ya ulaşmasıyla bölgenin 1081 yılında Selçuklu Beylerinden Çaka Bey tarafından ele geçirilerek, bir beylik kurulduğu bilinmektedir. Selçuklu, Bizans, Cenevizliler ve Rodos Şövalyeleri arasında el değiştiren bölge, Selçuklu İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla Aydınoğulları Beyliği'nin egemenliğine girmiş ve 1425 yılında Sultan II. Murat tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır.

1472 yılında Venedik saldırısıyla oldukça zarar gören yöre, 1666 yılında şimdiki Yenikale bölgesinde Köprülü Mehmet Paşa tarafından yaptırılan kaleden dolayı Osmanlı döneminde Sancakkale adıyla anılmıştır. Günümüzde ise Ali Onbaşı Deresi etrafında bulunan nar ağaçlarından dolayı ilçemize Narlıdere isminin verildiği söylenmektedir. Birinci Dünya Savaşı sırasında Sancakkale, İngilizler tarafından iki kez top ateşine tutulmuş ve ilk saldırıda ölen subay ve erlerimiz Narlıdere Şehitliği'ne gömülmüştür. 15 Mayıs 1919 ile 9 Eylül 1922 yılları arasında Yunan işgaline uğrayan bölge 12 Eylül 1922'de Albay Çolak İbrahim ile Yüzbaşı Kemal Bey tarafından tamamen düşmandan temizlenmiştir.

Narlıdere ilçesinin Akkoyunlu Devleti'nin yıkılmasından sonra Safevi baskısı ile Horasan'dan gelerek Ege'nin çeşitli bölgelerine yerleşen Türkmen boyları ve Tahtacılar tarafından yaklaşık 150 yıl önce bugünkü Narlı Mahallesi sınırları içinde bulunan Yukarıköy 'de kurulduğu söylenmektedir. Tahtacılardan sonra yine alevi inancına sahip Bayatların bugünkü Yenikale Mahallesi sınırları içinde bulunan Aşağıköy'e yerleştikleri bilinmektedir. Narlıdere'yi oluşturan diğer iki mahalle olan Ortaköy ve Yeniköyde ise Rumların yerleşik olduğu söylenmektedir. İlçeye Kurtuluş Savaşı sonrası mübadele döneminde Rumların bölgeyi terk etmesi ile Yunanistan'ın Makedonya, Gümülcine bölgeleri ile Arnavutluk ve Yugoslavya'dan gelen göçmenleri Çamtepe Mahallesi sınırları içinde bulunan Ortaköy'e; Balkan göçmenleri ise Ilıca Mahallesi sınırları içindeki Yeniköy'e yerleştirilmiştir.

İDARİ YAPI :

Narlidere Belediyesi 4 Şubat 1960 tarih ve 10423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan kararname ile; İzmir Vilayetinin Merkez kazasına bağlı Aşağınarlıdere, Yukarınarlıdere ve Yeniköy köylerinin birleşerek merkezi Yukarınarlıdere Köyü olmak üzere (Narlidere) adıyla bu yerde Belediye teşkili uygun görülmüştür. 17 Kasım 1963 yerel seçimlerini Ali Fuat ÇETİNKILIÇ kazanarak 1977 yılına kadar Belediye Başkanlığı görevini sürdürmüştür. 1977 yılında yapılan yerel seçimlerde ise İhsan ERBAKİŞ Belediye başkanlığı seçimini kazanmış ve 12 Eylül 1980 darbesi kadar görevde kalmıştır. Askeri darbe sonucunda görevden alınarak, Narlıdere İzmir Belediyesine bağlı bir şube haline dönüştürülmüştür. 1992 yılına kadar Konak İlçesinin bazı mahallerinden oluşan bir şube müdürlüğü konumunda iken; 3 Haziran 1992 tarih ve 21247 (Mükerrer)sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3806 sayılı Onüç İlçe ve İki il Kurulması Hakkında Kanun ile Resmi Gazetenin ekli (10) sayılı listede adları yazılı mahalleler merkez olmak ve aynı listede adları yazılı köyler bağlanmak ve aynı adla bir belediye kurulmak üzere İzmir ilinde Narlıbahçe adıyla ilçe kurulmuştur.

27 Aralık 1993 tarihinde kabul edilen 3949 sayılı 3 İlçe Kurulması Hakkında Kanun ile Resmi Gazetenin ekli (1) sayılı listede adları yazılı mahalleler merkez olmak, ekli (2) sayılı listede adları yazılı köyler bağlanmak ve aynı adla bir belediye kurulmak üzere Güzelbahçe adıyla bir ilçe kurulmuştur. 3949 sayılı Kanunun 2. Maddesi ile; İzmir İli Narlıbahçe ilçesinin ve belediyesinin adı Narlıdere olarak değiştirilmiş, 11 mahallesi bulunmaktadır. 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde ise Narlıdere Belediye Başkanlığına 5 yıllığına Erman UZUN seçilmiştir.

NARLİDERE ŞEHİTLİĞİ

Toplam 19 mezar bulunan Narlıdere şehitliği'ne, ilk olarak 1. Dünya Savaşı sırasında İngiliz Deniz Topçusu tarafından iki kez topa tutulan Sancakkale de ilk saldırıda şehit olan 6 subay ve er gömülmüştür. Şehitlikte ayrıca, 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgali sırasında, Yunan kuvveti ve yerli Rumlar tarafından şehit edilen. 17. Kolordu Asker Alma Heyeti Başkanı ve Garnizon komutanı Albay Süleyman Fethi Bey ve 8 asker ile çeşitli zamanlarda şehit olan 4 görev şehidinin mezarı bulunmaktadır.

NARLIDERE KÜLTÜR EVİ (TARİHİ CEMEVI)

Yanyatır ocağını kurucusu ve piri olarak bilinen Çobanlı Aşiretinden Durhasan Dede'nin (mezarı Adana Ceyhan ilçesi Durhasan Köyündedir) torunu olan Hızır Dede, obası ile 1800'lü yılların başında Narlıdere'de yerleşik hayata geçer.

Daha sonrasınada ibadetlerini yerine getirmek için bir cemevi yapılmasınan karar verirler ve diğer illerde yaşayan tahtacı Aşiretlerine yardım için haber salarlar. Gelen yardımlar üzerine 1874 yılında bugün Kültür evi olarak bilinen Tarihi Cemevi'nin yapımına başlarlar.

Bina adını kimsenin bilmediği Rum asıllı bir usta tarafından yapılmıştır. Kerestelerinin Antalya'nın Finike İlçesinin Gökbük Köyünden katırlarla getirildiği, salon taşlarının ise Malta'dan deniz yoluyla getirildiği bilinmektedir.

2002 yılında Belediyemiz tarafından düzenlemeye başlanan Tarihi Cemevi, çevre düzenlemelerinin tamamlanmasının ardından İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de katkılarıyla restore edildi. 5 Mayıs 2007'de ziyaretçilere açılan Kültür Evi, 2,5 kat ve 9 odadan oluşuyor. Kültür Evi'nde 1800'lü yılların başında Narlıdere'nin ilk yerleşimcileri olan Tahtacı Türkmenlerin yaşam tarzları, kültürleri ve ibadet anlayışları sergileniyor. Bölge halkından toplanan tarihi belgelerin ve çeşitli materyallerin yer aldığı, aslına uygun olarak giydirilen 21 heykelin bulunduğu Kültür Evi, Tarihi Yukarıköy'e bağlı olarak Kentsel SİT Alanı ilan edilen bölgenin içinde yer alıyor.

TARİHİ YUKARIKÖY

Narlidere'nin ilk yerleşim yeri olan Tarihi Yukarıköy, geçmişten bugüne taşıdığı kültürel mirasıyla ilçemizin en özel değerlerinden biri.

İzmir Valiliği'nin katkıları ve Narlıdere Belediyesi'nin çalışmalarıyla hayata geçirilen restorasyon projesiyle Yukarıköy'ün tarihi dokusu yeniden ayağa kaldırıldı. Yaklaşık 3 yıl süren çalışmalarda, kentsel sit alanı içerisindeki 122 yapının çatı, cephe ve duvarları aslına uygun şekilde restore edilerek korunarak geleceğe taşındı.

Sadece tarihi yapıların yenilenmesiyle sınırlı kalmayan proje; sokakları, meydanı, yerel üreticileri ve sosyal yaşamıyla Yukarıköy'ü yaşayan bir kültür alanına dönüştürdü. Yerel üretici pazarları ve otantik dükkânlarıyla bölge halkına ekonomik değer yaratırken, Narlıdere'nin turizm potansiyeline de yeni bir soluk getirdi.

Bugün Tarihi Yukarıköy; taş duvarları, geleneksel evleri, sokakları ve mahalle kültürüyle geçmişin izlerini bugünün yaşamıyla buluşturuyor.

